

Rapport

Datum: 16 maart 1998

Rapportnummer: 1998/061

Klacht

Op 17 oktober 1997 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer L. te De Lier, met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht. Nadat verzoeker zijn klacht nader had toegelicht, werd naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, een onderzoek ingesteld. Op grond van de door verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt er over dat de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht de beslissing van de Belastingdienst/ Particulieren Rijswijk heeft gehandhaafd om ter zake van de definitieve aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen 1996 geen andere betalingsregeling toe te staan dan de betalingsregeling die door de Belastingdienst/Particulieren Rijswijk aan verzoeker was voorgesteld. Verzoeker wijst er voorts op dat de Belastingdienst niet aangeeft op welke wijze de volgens de Belastingdienst aanwezige maandelijkse betalingscapaciteit van f 440 per maand is berekend.

Achtergrond

Leidraad Invordering 1990 (Resolutie van de Staatssecretaris van Financiën van 25 juni 1990, nr. AFZ90/1990) Artikel 25, paragraaf 13, punt 4:

"Uitgangspunt voor de berekening van de betalingscapaciteit bij een verzoek om een betalingsregeling tot en met 12 maanden is het inkomen van de belastingschuldige en diens echtgenote als bedoeld in artikel 3 Abw (Algemene bijstandswet; N.o.). Zoals reeds onder paragraaf 11, derde lid, hiervoor is uiteengezet, wordt onder echtgenoot mede verstaan de ongehuwde die met een ander een gezamenlijke huishouding voert, tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad. (...) Op het inkomen worden, conform het kwijtscheldingsbeleid, bepaalde uitgaven zoals huur, hypotheekrente en ziektekostenpremie in mindering gebracht. Bij deze uitgaven dient de ontvanger een enigszins van het kwijtscheldingsbeleid afwijkende normering (toepassen normbedragen; N.o.) te volgen zoals hieronder wordt aangegeven. Het verschil tussen het inkomen en genoemde daarop in mindering te brengen uitgaven is het netto-besteedbare inkomen van de belastingschuldige. Van dit netto-besteedbare inkomen wordt het

bij het kwijtscheldingsbeleid gehanteerde normbedrag dat nodig is voor de noodzakelijke kosten van het bestaan (het zogenaamde normbedrag voor levensonderhoud) afgetrokken. De normbedragen voor levensonderhoud zijn opgenomen in artikel 26, paragraaf 2, lid 26, van deze leidraad. De betalingscapaciteit bestaat uit het netto-besteedbare inkomen na aftrek van het normbedrag voor levensonderhoud. Van de betalingscapaciteit wordt ten minste 80% opgeëist voor het betalen van de achterstallige belastingschuld (de zogenaamde uitvoeringstolerantie)." Het normbedrag voor een alleenstaande bedroeg in juni 1997 f 1259 per maand.

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Verzoeker en de Belastingdienst/Directie Particulieren deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

1. Feiten

1.1. De Belastingdienst/Particulieren Rijswijk (hierna: de Belastingdienst) legde met dagtekening 31 december 1996 aan verzoeker de voorlopige aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen 1996 op naar een te betalen bedrag van f 2.513.

1.2. Verzoeker wendde zich op 24 januari 1997 schriftelijk tot de Belastingdienst met het verzoek een betalingsregeling te treffen voor de voorlopige aanslag over 1996. Op 21 februari 1997 verstreekte hij daarvoor aan de Belastingdienst een aantal gegevens omtrent zijn financiële en persoonlijke omstandigheden.

1.3. Op 4 maart 1997 deelde de Belastingdienst verzoeker schriftelijk mee dat de door verzoeker voorgestelde betalingsregeling werd afgewezen. Aan verzoeker werd voorgesteld om f 400 per maand op de voorlopige aanslag over 1996 te betalen. De Belastingdienst wees er daarbij op dat deze beslissing was gebaseerd op de bij de Belasting-

dienst bekende gegevens over verzoekers persoonlijke en financiële situatie.

1.4. Bij brief van 6 maart 1997 verzocht verzoeker de Belastingdienst om aan te geven wat de volledige en juiste motivering was van de beslissing om aan verzoeker alleen een betalingsregeling toe te staan van f 400 per maand en om na te gaan of de berekening van deze maandelijks termijnbetaling juist was.

1.5. Op 7 maart 1997 vernietigde de Belastingdienst de voorlopige aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen 1996.

1.6. Met dagtekening 31 mei 1997 legde de Belastingdienst aan verzoeker de definitieve aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen 1996 op naar een te betalen bedrag van f 2.873.

1.7. Op 23 juni 1997 diende verzoeker door middel van een daarvoor bestemd formulier bij de Belastingdienst een verzoek tot uitstel van betaling in, waarin hij het voorstel deed om een betalingsregeling met hem te treffen waarbij hij in juli 1997 f 1900 op de definitieve

aanslag over 1996 zou betalen en daarna het restant in maandelijkse termijnen van f 100 zou voldoen. Verzoeker gaf daarbij aan dat het bedrag van zijn totale maandelijkse netto-inkomsten f 2163,70 bedroeg. De huurprijs van zijn woning was f 678,19. Ten aanzien van de andere kostenposten gaf hij aan dat deze op zijn situatie niet van toepassing waren.

1.8. Bij brief van 14 juli 1997 deelde de Belastingdienst met betrekking tot het verzoek een betalingsregeling te treffen het volgende aan verzoeker mee:

"...Ik ga niet akkoord met de voorgestelde betalingsregeling. Deze beslissing baseer ik op mij bekende gegevens over uw huidige persoonlijke en financiële situatie. Ik stel de volgende betalingsregeling voor:

Voor 31-07-97 f 1900.00 en miv 31-08-97 f 325.00 per maand. Het restant moet voor 31-10-97 zijn betaald. (...) Als u niet akkoord gaat met mijn voorstel dan is uw verzoek hierbij afgewezen..."

1.9. Verzoeker wendde zich op 22 juli 1997 via de Belastingdienst Rijswijk - schriftelijk tot de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht (hierna: de Directie). Hij schreef de Directie het volgende:

"...U gaat niet akkoord met de door mij voorgestelde betalingsregeling. U baseert uw beslissing op "u bekende gegevens over mijn persoonlijke en financiële situatie." In uw afwijzing ontbreekt een volledige en juiste motivering cq onderbouwing van uw standpunt. Hierdoor kan ik niet nagaan waarom u mijn voorstel afwijst. De door mij gedane betalingsregeling is het maximaal haalbare en gegeven mijn omstandigheden redelijk en billijk. Derhalve verzoek ik u mij gedetailleerd te willen informeren over uw argumentatie om mijn voorstel af te wijzen. Overigens wijs ik u op mijn eerdere verzoekschrift van 21 februari 1997 en uw antwoord van 4 maart 1997. In mijn beroepschrift van 6 maart 1997, welke brief ik hier uitdrukkelijk ingelast en herhaald wenst te zien, doe ik eenzelfde verzoek tot onderbouwing van uw afwijzend standpunt..."

1.10. De Directie deelde verzoeker bij brief van 8 oktober 1997 het volgende mee:

"...Uw beroep van 22 juli 1997 tegen de beslissing van de Belastingdienst/Particulieren Rijswijk op uw verzoek om een betalingsregeling voor de aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen 1996 (...) is tijdig. Daarom verklaar ik u ontvankelijk in uw beroep. Allereerst wil ik ingaan op de laatste alinea van uw beroepschrift. Op 4 maart 1997 wijst genoemde belastingdienst een betalingsvoorstel af voor de voorlopige aanslag over 1996, (...), bedrag f 2.513. Op 6 maart 1997 dient u hiertegen een beroepschrift in. Op 4 maart 1997 werd deze aanslag echter door de inspecteur vernietigd. Aangezien per 6 maart 1997 niets meer verschuldigd was heeft de ontvanger uw beroepschrift buiten verdere behandeling gesteld. Het was waarschijnlijk beter geweest u hierover schriftelijk te berichten. Mijn excuses hiervoor. Verder deel ik u mede dat de door u aangevoerde argumenten geen aanleiding geven tot een herziening van het door de eenheid Rijswijk ingenomen standpunt van 14 juli 1997. Aan de hand van de door u verstrekte financiële gegevens heb ik een betalingsruimte berekend van f 440 per maand. In verband met deze betalingscapaciteit heeft de ontvanger uw

betalingsvoorstel afgewezen en heeft hij een tegenvoorstel gedaan, te weten

betaling ineens van f 1900 en vervolgens per 31 augustus 1997 f325 per maand. Dit voorstel lijkt mij alleszins redelijk. Ik heb dan ook geen aanleiding gevonden in te grijpen in het door genoemde Belastingdienst te uwer aanzien gevoerde invorderingsbeleid en wijs uw beroep hierbij af..."

2. Standpunt van verzoeker

Verzoekers standpunt staat verwoord in de klachtformulering onder **KLACHT**.

3. Standpunt van de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht

Naar aanleiding van de klacht van verzoeker deelde de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht het volgende mee:

"...Een eerste verzoek om een betalingsregeling voor de definitieve aanslag over 1996 (...), bedrag f 2.873 werd door de Belastingdienst/Particulieren Rijswijk afgewezen op 14 juli 1997 in verband met de aanwezige betalingscapaciteit. Door belastingschuldige was het voorstel gedaan om per juli 1997 f1.900 ineens te voldoen en het restant in maandelijkse termijnen van f100. Aan de hand van de verstrekte financiële gegevens is de betalingsruimte berekend op f 440 per maand. Voor de berekening verwijs ik naar een print van 14 juli 1997. Genoemde eenheid deed per 14 juli 1997 een tegenvoorstel inhoudende betaling ineens van f 1.900 (conform eigen voorstel) en het restant in maandelijkse termijnen van f 325. De schuld zou dan per 31 oktober 1997 zijn betaald. Een beroepschrift tegen de beslissing werd op 8 oktober 1997 om dezelfde reden afgewezen. Voorts werd excuses aangeboden voor het feit dat belastingschuldige niet in kennis was gesteld dat zijn beroepschrift van 6 maart 1997 tegen de afwijzing van een betalingsregeling voor de voorlopige aanslag over 1996 (...) buiten verdere behandeling is gesteld in verband met vernietiging van deze aanslag per 4 maart 1997..." De Directie Particulieren legde een afschrift over van de berekening van de betalingscapaciteit van verzoeker, zoals deze op 14 juli 1997 door de Belastingdienst/Particulieren Rijswijk was gemaakt. Bij deze berekening ging de Belastingdienst uit van een feitelijk inkomen van verzoeker van f 2164 netto per maand. De bruto huur bedroeg f 679. Deze werd verminderd met een vastgestelde eigen bijdrage van f 325, waardoor het totale bedrag van de in aanmerking te nemen uitgaven op f 354 kwam. Andere in aanmerking te nemen uitgaven had verzoeker niet aan de Belastingdienst opgegeven.

Na vermindering van het feitelijk inkomen met het bedrag van de uitgaven bedroeg het netto-besteedbare inkomen f 1815. Het normbedrag voor verzoeker bedroeg f 1259 per maand. Na aftrek van dit bedrag resteerde een betalingscapaciteit van f 556 per maand. De uitvoeringstolerantie van 80% (het percentage van de betalingscapaciteit waarmee rekening wordt gehouden) kwam op f 444 per maand.

Beoordeling

1.1. Op 14 juli 1997 heeft de Belastingdienst/Particulieren Rijswijk verzoeker meegedeeld dat zijn verzoek om ter zake van de definitieve aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen 1996 een betalingsregeling te treffen, waarbij na de betaling van f1900 ineens f100 per maand op deze aanslag zou worden voldaan, werd afgewezen. In plaats daarvan stelde de Belastingdienst aan verzoeker voor om na betaling van f 1900 - de maandtermijn te stellen op f 325. De Belastingdienst wees er daarbij op dat deze beslissing was gebaseerd op de bij de Belastingdienst bekende gegevens over verzoekers persoonlijke en financiële omstandigheden.

1.2. Op 22 juli 1997 heeft verzoeker aan de Belastingdienst/ Directie Particulieren Utrecht te kennen gegeven dat hij zich niet in deze beslissing van de Belastingdienst Rijswijk kon vinden; in het bijzonder ontbrak naar zijn mening een voldoende motivering van de beslissing. De Directie heeft op 8 oktober 1997 aan verzoeker meegedeeld dat de beslissing van de Belastingdienst van 14 juli 1997 werd gehandhaafd. De Directie wees er daarbij op dat aan de hand van de omtrent verzoekers financiële en persoonlijke omstandigheden bekende gegevens de maandelijkse betalingscapaciteit van verzoeker was berekend op f 440. De Directie gaf aan dat in verband met deze betalingscapaciteit de door verzoeker voorgestane betalingsregeling was afgewezen en het voorstel was gedaan om de maandtermijn te stellen op f 325.

2. Verzoeker klaagt er over dat de Directie de door hem voorgestelde betalingsregeling heeft afgewezen en in het bijzonder dat de Directie niet aangeeft op welke wijze de betalingscapaciteit van f440 per maand is berekend.

3. In reactie op de klacht heeft de Directie meegedeeld dat aan de hand van de door verzoeker verstrekte relevante gegevens de betalingscapaciteit was berekend op f 440 per maand. De Directie legde daarbij een berekening over van de betalingscapaciteit zoals de Belastingdienst Rijswijk deze op 14 juli 1997 had gemaakt. Deze berekening ging uit van een feitelijk maandinkomen van verzoeker van f 2.164 en een in aanmerking te nemen uitgavenbedrag van f354. Het normbedrag voor verzoeker was gesteld op f 1259 per maand. De

betalingscapaciteit bedroeg f 556 en het bedrag van de uitvoeringstolerantie van 80% was f 444 per maand.

4. Ten aanzien van het punt van het informeren van verzoeker over de betalingscapaciteit kan verzoeker in zijn standpunt worden gevolgd. Zowel in zijn brief van 22 juli 1997 aan de Directie als in zijn brief van 6 maart 1997, waarnaar hij verwees, had verzoeker te kennen gegeven dat de Belastingdienst/Particulieren Rijswijk onvoldoende duidelijk had gemaakt waarom de door hem voorgestane betalingsregeling niet werd toegelaten. Hij deed daarbij het verzoek om hem gedetailleerd te informeren. De Directie had daarom in haar brief van 8 oktober 1997 de berekening van verzoekers betalingscapaciteit moeten opnemen. Nu dit is nagelaten en is volstaan is met het aangeven van de uitkomst van deze berekening, is de onderzochte gedraging op dit punt niet behoorlijk.

5. Ten aanzien van de afwijzing van de door verzoeker voorgestane betalingsregeling

moet worden opgemerkt dat gelet op het bepaalde in de Leidraad Invordering 1990 (zie **ACHTERGROND**) - de berekening van verzoekers betalingscapaciteit aan de hand van de door hem op 23juni 1997 aan de Belastingdienst/Particulieren Rijswijk verstrekte gegevens juist is. Gelet op deze berekening kon de Belastingdienst/Particulieren Rijswijk en nadien de Belastingdienst/ Directie particulieren Utrecht in redelijkheid tot de beslissing komen om aan verzoeker geen andere betalingsregeling toe te staan dan die waarin na betaling ineens van f 1900 maandelijks f325 diende te worden voldaan op de definitieve aanslag inkomstenbelasting/ premie volksverzekeringen 1996. Op dit punt is de onderzochte gedraging dan ook behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Belastingdienst/ Directie Particulieren Utrecht, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, is gegrond ten aanzien van het informeren van verzoeker over de berekening van zijn betalingscapaciteit en niet gegrond met betrekking tot de beslissing om de door verzoeker voorgestane betalingsregeling niet toe te staan.